

Koulujen ja yritysten tai elinkeinoelämän edustajien yhteistyö

Tiivistelmä Opetushallituksen ja Kuluttajaviraston tekemästä muistiosta

Koulu ei ole markkinointikanava. Kuluttajansuojan toteutumiseksi kouluissa tarvitaan siksi harkintaa ja suunnittelua toimittaessa yhteistyössä paitsi yritysten, myös yhteisöjen ja järjestöjen kanssa.

Opetushallituksen ja Kuluttajaviraston ohjeessa kuitenkin korostetaan, että vanhemmilla on lastensa kasvattajina oikeus päättää, minkälaisen markkinoinnin kohteeksi heidän lapsensa joutuvat. Siksi alaikäiselle ei saa jakaa markkinointimateriaalia, kuten mainoksia, tuotenäytteitä tai mainoslahjoja koulujen ja oppilaitosten kautta tai järjestää markkinointitilaisuuksia ilman vanhempien suostumusta.

Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee sisältyä kuvaus, miten yhteistyötä kotien sekä työ- ja elinkeinoelämän kanssa toteutetaan koko koulun ja oppilaitoksen toiminnan tasolla. Kotien kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu yrittäjyys- ja kuluttajakasvatuksessa sekä yritysten kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Käytännön ohjeita:

1. Koulun ja oppilaitoksen on tärkeää pitää huolta siitä, että se tiedottaa koteihin ajoissa ja selkeästi yritysten tai yhteisöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä, yhteistyön tavoitteista ja käytännön toteutuksesta.
2. Tarvittaessa on myös syytä käydä yhteistä periaatekeskustelua toiminnan pelisäännöistä ja esimerkiksi kaupallista aineistoa jaettaessa oppilaille tai opiskelijoille tulee huoltajilta aina pyytää lupa.
3. Suositeltavaa on, että koulut ja oppilaitokset suunnittelevat yritysten ja yhteisöjen kanssa toteutettavan yhteistyön yhdessä kotien kanssa.

Yritysyhteistyö liittyy kiinteästi myös kuluttajakasvatukseen. Kuluttajakasvatus ja kuluttajaosaaminen jäsennetään Pohjoismaiden ministerineuvoston julkaisussa *Kuluttajatiedon opetus Pohjoismaissa* seuraavasti:

- yksityistalous
- kuluttajan oikeudet ja vastuu
- kaupallinen vaikuttaminen
- kulutus
- ympäristö ja etiikka
- ruoka
- turvallisuus.

Kuluttajakasvatuksen ja kuluttajaosaamisen sisältöjä käsitellään monissa oppiaineissa ja opintokokonaisuuksissa ja niillä on yhtymäkohtia muun muassa

- yrittäjyyskasvatukseen
- mediakasvatukseen
- terveystieteiden kasvatukseen
- taloudellisuuskasvatukseen
- ympäristökasvatukseen
- kansalaisuuskasvatukseen.

Kuluttajakasvatuksessa opittavat tiedot ja taidot ovat keskeisiä oman elämän hallinnan, kestävän elämäntavan omaksumisen sekä kansalaisena toimimisen kannalta. Näin varmistetaan parhaiten kuluttajansuojan toteutuminen.

Kaupallista vaikuttamista käsiteltäessä tavoitteena on, että oppilaat ja opiskelijat tuntevat mainonnan tavoitteet ja periaatteet ja pystyvät analysoimaan ja tulkitsemaan kriittisesti kaupallisia sanomia. Heidän on tärkeä oppia tuntemaan myös mainonnan ja joukkoviestinteen tehtävä yhteiskunnassa sekä oppia ymmärtämään ero informaation ja mainonnan välillä. Samoin oppilaiden ja opiskelijoiden on tärkeää tietää, että on olemassa mainontaa sääteleviä lakeja ja määräyksiä, joista heidän tulee myös osata etsiä tietoja.

Lähde: Koulujen ja oppilaitosten sekä yritysten ja yhteisöjen välinen yhteistyö, markkinointi ja sponsorointi. 2007.